

Gespreksverslagen over ABZ Diervoeding, vestiging Markelo

12 januari 2017, verontruste bewoners

De bewoners kennen elkaar gedeeltelijk. Zij komen uit verschillende hoeken van het dorp. Het gemeenschappelijk kenmerk van deze groep dat men heel is trots op zijn / haar woonplaats en dat men zeer betrokken is bij (de ontwikkeling van) Markelo.

Onze verwachting was dat het gesprek vooral over ABZ Diervoeding zou gaan. De bewoners kijken echter primair naar Markelo als geheel. Daar is ABZ Diervoeding een onderdeel van.

Zonder iemand tekort te willen doen, zijn alle meldingen / zorgen onder een aantal thema's samengevat:

Leefbaarheid / verkeer

Bij alle gesprekdeelnemers is er zorg over de ontwikkeling / leefbaarheid van het dorp. Het dorp en de directe omgeving wordt als zeer aangenaam ervaren; Machtig mooi Markelo! Er zijn echter verschillende dissonanten:

- Veel vrachtverkeer door het dorp (ABZ/ Jumbo / Dirk van de Broek / Holterman)
- Veel landbouw verkeer door het dorp (van de loonwerkers)
- Geen alternatieve routes voor verkeer (rondweg rond komt er niet; brug over het Twentekanaal kan zware voertuigen niet aan)
- Wegen en de stoepjes (geen stoeprand) door het dorp zijn niet ingericht op het grote verkeersaanbod. Mensen voelen zich niet veilig op de stoep met kinderwagen of rollator.
- ABZ vormt een groot obstakel bij de ontwikkeling van het dorp. Hierdoor komt het centrum van het dorp niet tot ontwikkeling. Alle nieuwe ontwikkelingen moeten aan de rand van het dorp plaatsvinden. Zo wordt bijvoorbeeld de nieuwe school aan de rand van het dorp gebouwd.
- In de visie van de bewoners zou voor de leefbaarheid van het dorp het goed zijn dat ABZ (op termijn) verdwijnt uit het dorp. Volgens enkele bewoners werd deze visie ook door de gemeente gedeeld. De gemeente handelt echter niet conform de visie.
- Een aantal bewoners vragen om een leefbaarheidsscan.

Hinder

Binnen het thema hinder worden stof, geluid, geur en verkeer genoemd. Of en in welke mate de verschillende bewoners hinder ervaren, hangt vooral af van de plek waar ze wonen.

Stof

Stof wordt door de helft van de aanwezigen genoemd. Het verschilt wat men hier van merkt. De een ziet het op de auto of de vensterbank. De ander vindt het stof op het water in de regenton.

Hierbij wordt de term fijn stof gebruikt. De GGD geeft hier uitleg bij de gebruikte termen. Er is hier vrijwel geen sprake van fijn stof. Bij het de bedrijfsactiviteiten van ABZ Diervoeding komt mogelijk grof stof vrij maar zeker geen fijn stof (dat laatste is vooral afkomstig van verbrandingsprocessen).

Geluid

Geluid is vooral storend voor mensen die dicht bij ABZ Diervoeding wonen. Het betreft vooral het piekgeluid van chauffeurs die met hamers op de vrachtwagens slaan om de inhoud te lossen. Anderen geven aan dat geluid geen rol speelt. Zij wonen wat verder weg.

Geur

Geur wordt door enkele bewoners genoemd. De plek waar men woont bepaalt de overlast. Voor een enkeling stinkt het bedrijf soms heel erg. Deze bewoner vertelt dat hij soms persoonlijk op de stank wordt aangesproken.

Verkeer

Verkeer is ook al bij de leefbaarheid genoemd. Daarnaast ervaart men hinder van de vrachtwagens die staan te wachten bij ABZ Diervoeding tot ze kunnen lossen. Een bewoner geeft aan dat er scheuren in de woning zijn ontstaan door het vele verkeer.

Bij het verkeer wordt de toename van fijn stof genoemd. De GGD geeft aan dat bij de huidige verkeersintensiteit de achtergrondwaarde niet meetbaar zal worden verhoogd.

Gezondheid

- Een groot deel van de aanwezige bewoners geeft aan luchtwegklachten te hebben. Het gaat om specifieke klachten zoals niesen, verkoudheid en irritaties van de slijmvliezen. Deze klachten treden alleen op als men in de eigen woning is. Bij een verblijf elders zijn deze klachten minder of geheel afwezig.
- Er worden enkele astma gevallen gemeld.
- De bewoners geven aan, veel mensen met gelijke gezondheidsklachten te kennen.
- Over het voorkomen van kanker wordt verteld dat oud-huisarts [REDACTED] hier meer van zou weten. Er wordt door enkele bewoners gemeld dat er veel gevallen van kanker zouden zijn. Vooral in de Stationsstraat zou dit het geval zijn.

Communicatie

De bewoners geven aan dat ze problemen hebben met de wijze van communiceren met ABZ Diervoeding en de Gemeente Hof van Twente.

ABZ

ABZ Diervoeding gedraagt zich niet als een goede buur. De bewoners geven aan dat ABZ Diervoeding zich niets gelegen laat liggen aan het welzijn van de omwonenden.

Gemeente

Een enkele bewoner geeft aan dat ambtenaren hun best wel doen maar dat ze weinig kunnen uitrusten.

Er is bij meer mensen boosheid over het afhandelen van klachten. De indruk bestaat dat klachten regelmatig niet worden genoteerd. Men voelt zich hiermee miskend. Iemand zegt: "Als de heer [REDACTED] van Handhaving niet aanwezig is, komt de klacht zeker niet op de juiste plek". Een andere bewoner bevestigt dit: "Hij hoort de klacht soms later maar dan is de overlast al weer weg en dan is er niks meer vast te stellen".

In het kort geven de bewoners de volgende boodschappen aan de gemeente:

- Maak van Markelo een mooi leefbaar dorp
- Zorg dat de verkeerssituatie verbeterd en de vele vrachtwagens en tractoren uit het dorp verdwijnen. Zorg voor veiligheid.
- Laat ABZ Diervoeders (op termijn) verdwijnen
- Doe onderzoek naar een mogelijk verhoogd voorkomen van kanker
- Zorg voor een betere communicatie / klachtenregeling

Kortom, wat de bewoners betreft zet de gemeente een beleid in om ABZ uit het dorp te laten verdwijnen (op termijn) en gaan ze aan de slag om de verkeerssituatie veranderen / veilig te maken.

23 januari 2017. Gesprek met voormalig huisarts dhr. [REDACTED].

In de periode rond 1990 had dhr. [REDACTED] in zijn huisartsenpraktijk in korte tijd 5 patiënten met longkanker. Deze patiënten waren allen werkzaam in de toenmalige meelfabriek (*niet* zijnde ABZ of voorganger) aan de Molenstraat in Markelo. In zijn contacten met de longarts heeft dhr. [REDACTED] destijds wel geïnformeerd of deze longkanker gevallen een relatie zouden kunnen hebben met het werk in de meelfabriek. Volgens de longarts was dat verband niet aangetoond. Dhr. [REDACTED] weet de ziektegevallen destijds daarom mede aan het rookgedrag van betrokken patiënten. In die tijd rookte ongeveer iedereen.

Onlangs nog zag dhr. [REDACTED] een samenvatting van een publicatie van de Gezondheidsraad over de gezondheidseffecten van beroepsmatige blootstelling aan meelstof (Advies (tarwe)meelstof, 2004). De Gezondheidsraad vond onvoldoende bewijs voor de relatie tussen (long)kanker en blootstelling aan meelstof. Desondanks is de heer [REDACTED] van mening dat er toch reden is voor de nodige voorzichtigheid en in elk geval begrip voor de zorgen van omwonenden in relatie tot blootstelling aan stofdeeltjes afkomstig van granen.

27 januari 2017. Gesprek met de heer [REDACTED] (algemeen directeur ABZ diervoeding) en de heer [REDACTED] (KAM coördinator) te Nijkerk. Bedrijfsbezoek op 31 januari 2017.

Visie op het leefmilieu in Markelo i.r.t. ABZ-diervoeding

Voor de vestiging in Markelo werken ongeveer 7 medewerkers en 3 chauffeurs. Het bedrijf werkt sinds 2008 volledig antibioticavrij en is gespecialiseerd in maatwerkreceptuur voor veehouders.

Dhr. [REDACTED] meldt welke maatregelen ABZ diervoeding na 1996 heeft genomen om de emissies van het bedrijf in Markelo verder terug te brengen. Dit betreft vooral de reductie van stof- en geluidemissies. Hij memoreert o.a. het aanbrengen van afzuiging bij de stortput voor de aanvoer van grondstoffen zodat er op die plek praktisch geen stof meer vrijkomt. Ook het vervangen van cyclonen door filterkasten heeft de stofemissies sterk terug gebracht. De reductie van geluidemissies was wat lastiger te realiseren, maar is toch gelukt. Voor het meten van de geluidemissie moest worden uitgeweken naar een zeer vroeg tijdstip zodanig dat verkeerslawaaï kon worden vermeden.

De bedrijfsvoering brengt ongeveer 25 vrachtwagenbewegingen per dag met zich mee. Men realiseert zich dat dit overlast kan geven. Daar past de kanttekening bij dat ABZ niet de enige overlastgever op dit gebied is. Er zijn ook loonwerkers en vrachtwagens van andere bedrijven die ook de dorpskern passeren en daarmee hinder kunnen veroorzaken.

Visie op de toekomst

ABZ heeft geïnvesteerd en investeert nog steeds in de vestiging in Markelo. Een vertrek uit de dorpskern is daarom niet voorzien. Daarnaast zit ABZ de ontwikkeling van Markelo nauwelijks in de weg. Het enige bedrijfs onderdeel dat omgevingsgevoelig is betreft de opslagtank met mierenzuur. Wat dit onderdeel betreft kijkt ABZ wel kritisch naar de planontwikkeling van Mooi Markelo die naast het bedrijf plaatsvindt. Dat in Markelo winkels leeg komen te staan is een ontwikkeling die men elders op het platteland ook ziet. ABZ ziet daarom geen verband met hun vestiging in de dorpskern van Markelo. Wel wil ABZ de communicatie met omwonenden verder verbeteren.

9 februari 2017, gesprek met twee ambtenaren van de gemeente Hof van Twente
De heer [REDACTED] en de heer [REDACTED]

De heren [REDACTED] en [REDACTED] reageren op een aantal beweringen die gedaan zijn in het overleg met de bewoners.

Leefbaarheid / verkeer

- ABZ Diervoeding zou hier niet moeten staan maar in het huidige structuurvisie / bestemmingsplan is niet verwoord dat het bedrijf zou moeten verdwijnen van de huidige locatie.
- Met de nieuwe Omgevingswet zou er zeker een andere afweging worden gemaakt bij het vestigen van dit bedrijf.
- Vanuit de afdeling Handhaving kan alleen geoordeeld worden over het bedrijf en het bedrijfsterrein. Alles wat daarbuiten valt buiten de huidige regelgeving van ABZ Diervoeding.
- De beide gesprekpartners kunnen zich goed voorstellen dat de verkeerssituatie belastend is voor het dorp. Zij wijzen op de te zwakke brug (voor zwaar verkeer) bij het Twente kanaal en de rondweg rond het dorp waar sprake van is geweest.
- De school die aan de rand van het Markelo wordt / is gebouwd is geadviseerd door de gemeente om eventuele risico's uit te sluiten.

Hinder

Dezelfde thema's als door de bewoners zijn genoemd worden voorgelegd.

Stof

Over stof is geen enkele klacht bekend.

Geluid

De klacht dat er op vrachtwagens met een hamer wordt geslagen is niet bekend. Men kan zich voorstellen dat dit buitengewoon hinderlijk is. Het opvoeden van de chauffeurs zou de enige optie zijn.

De vrachtwagens kunnen niet meer voor openingstijd lossen of laden.

Chauffeurs van ABZ Diervoeding zelf zouden zich goed aan de regels houden. De problemen zijn er vooral met de buitenlandse chauffeurs.

Geur

Het bedrijf verspreidt bij sommige weersomstandigheden een onaangename lucht. Zeker bij 1 woning heeft de heer [REDACTED] dit probleem zelf vastgesteld. Als deze melding wordt vastgesteld kan er weinig mee gebeuren. Het veroorzaken van geurhinder is voor een beperkt aantal keren vergund. De odeur units die in de vergunning staan zijn als zodanig niet te handhaven. Het is een berekende waarde en niet een te meten waarde.

Verkeer

Het verkeer speelt een rol maar ABZ Diervoeding speelt slechte een beperkte rol in de overlast.

Vanuit vergunningverlening en handhaving kan er voor het dorp als geheel niks worden gedaan. Situaties worden per bedrijf vergund.

Gezondheid

Gezondheidsproblemen worden niet gemeld.

Communicatie

Het opnemen van klachten kan probleem zijn. Als mensen bellen is het van de telefoniste afhankelijk of de melding op de juiste plek terecht komt. Soms zwerven meldingen van bureau naar bureau.

Een ander item is dat als er veel klachten over één voorval worden gemeld, er slechts één melding gedaan. Daarmee lijkt het aantal klachten over een situatie wellicht veel minder.

- ABZ Diervoeding zou niet op deze plek moeten staan. De situatie is echter anders. In structuurvisie en – plan staan geen voornemens om het bedrijf te laten verdwijnen van de huidige locatie.
- Er worden weinig mogelijkheden gezien voor Vergunningverlening en Handhaving om de leefbaarheid te verbeteren
- Activiteiten zijn alleen / vooral gericht op het bedrijf zelf
- Overtredingen zijn voor een aantal malen per jaar vergund
- Een aantal klachten zijn onbekend
- De klachtenregistratie zou verbeterd moeten worden